

denne politiske Tillid hos begge Ting paa en Gang. Der maa imidlertid være et saadant Tillidsforhold, at Regeringen kan føle sig forvisset om, at naar den afholder Udgifter til Foranstaltninger, fordi disse maa siges at være fornøstige, forsvarlige, mer eller mindre nødvendige, vil Rigsdagen godkende dens Udfærd. Vil Rigsdagen ikke gøre det, er man inde paa en politisk Konflikt, der næppe vil undgaaes ved saadanne Bestemmelser, som her ere foreslaaede. Jeg skal her ikke komme ind paa det Forslag til en Ministeransvarlighedslov, som senere i Dag vil komme for, idet den jo staar opført paa Dagsordenen for Mødet i Dag, men jeg skal dog i denne Forbindelse bemærke, at naar der i dets § 1 gøres gældende, hvad den ærede Rigsdagsmand ogsaa syntes at have in mente, da han omtalte dette Punkt, at Regeringen altid skal tilsvare Staten Beløbet af de af den afholdte Udgifter, naar disse ikke billiges af Rigsdagen, saa rejser sig her det Spørgsmaal: Saa saa den paagældende Minister den Ting, han har anstaaft for disse Pengene, eller skal Statskassen ligefuldt have Pengene og Staten Tingen? Det, som imidlertid er Hovedsagen, er, at den Foranstaltning, som foreslaas i det foreliggende Grundlovsforslags § 2, ganske vist vil være skiftet til at sikre Vedtagelsen af en Finanslov, fordi der altid vil blive et Flertal i dette Rigsdagsnævn for Vedtagelsen af en Finanslov i en eller anden Stikfæls, men jeg tror ikke, at det andet Formaal, som den ærede Forslagsstiller har haft med denne Paragraf, nemlig ved den deri foreslaaede Institution paa Forhaand at stemme Tingene til Eftergivenhed mod hinanden, i nogen Maade vil naas. Den ærede Forslagsstiller pegede paa, at i saa Henseende var det af Betydning, at det stod usikkert, uvist, hvad Resultatet vilde blive, om den ene eller den anden Part vilde blive den, der fik sin Vilje sat igjennem, thi i saa Fald vilde begge Partier være mere tilbøjelige til paa Forhaand at komme hinanden i Møde fremfor at henlægge Afgørelsen til en Instans, som de ikke vare Herrer over, og som fremhød et vist Moment af Usikkerhed. Denne Usikkerhed har den ærede Forslagsstiller søgt tilvejebragt paa to Punkter, men efter min Mening paa en lidet fyldestgørende Maade. Vil man have dette Moment frem, tror jeg ikke, der er anden Vej at gaa, end den, som Ministeriet Estrup slog ind paa i det Grundlovsforslag, som det forelagde, saa vidt jeg mindes, i 1886, og hvor netop en saadan Lodtrækning spillede en Hovedrolle. Dette Forslag afviste dette Ting imidlertid med stor Bestemthed, og jeg for mit eget Vedkommende vil sige,

at jeg havde ogsaa megen Betænkelighed derved. Det er imidlertid ganske klart, at vil man paa den Maade paa Forhaand psykologisk paavirke Tingets Stemning, maa det ganske vist være ved under en eller anden Form at bringe et Hafardmoment ind. Den ærede Forslagsstiller har jo villet tilvejebringe dette paa to Maader, for det første ved den Opmand, som Rigsdagsnævnet, som det hedder, sætter sig ved Lodtrækning. Jeg tror, at man allerede herved kommer ind paa noget besynderligt. Det naturlige vilde vel i og for sig være, at i Tilfælde af Stemmeligbed fik Nævnets Formand to Stemmer. Det har Forslagsstilleren imidlertid ikke villet give ham. Derimod opstiller han en Opmand, som i Tilfælde af Stemmeligbed gør Udslaget. Jeg tror, at den ærede Forslagsstiller her noget vel meget har bevæget sig i Grindringen om den Tid, da han sidst havde Sæde her i Rigsdagen, og ikke tilstrækkelig har haft Øje for den Udvikling, der siden da er foregaaet. Den Gang var Forholdet det, at der, praktisk talt, kun var to store Partier i Rigsdagen, som stode over for hinanden. Derjom disse stode omtrent lige, var det derfor ret naturligt, at Lodtrækning kunde gøre Udslaget med Hensyn til hvilket af dem, der skulde have Opmanden paa sin Side. Men nu har der jo dannet sig og vil der mere og mere danne sig en Flerhed af Grupper. Det je vi mere eller mindre at være Tilfældet i alle andre Parlamenter, og vi have ogsaa set det her i Tinget, hvor der nu for hvert Udvalgsvalg er fire Grupper repræsenteret, og efterhaanden som de økonomiske Interesser blive et Hovedpunkt i Forhandlingerne, tror jeg endog, at det kan siges, at der snarest vil blive en endnu videre gaaende Gruppering. Under alle Omstændigheder er det givet, at der ogsaa kan være ret smaa Grupper i hver af Rigsdagens Afdelinger. Da nu hver 6 Medlemmer kan sætte et Medlem ind i Rigsdagsnævnet, saa vilde en saadan Gruppe paa 6 Medlemmer efter det foreliggende Forslag kunne sætte et Medlem ind i Nævnet, og det er jo da meget muligt, at ved Lodtrækningen dette Medlem bliver Opmand; det vilde dog imidlertid være besynderligt, om netop den allermindste Gruppe i Rigsdagen skulde blive den, der i Tilfælde af Stemmeligbed skulde gøre Udslaget. Det andet Moment af Usikkerhed synes den ærede Forslagsstiller at frembringe ved Valgmaaden. Han anførte da et Eksempel, der skulde vise, at ved den foreslaaede Valgmaade kunde det under de af ham opstillede Forudsætninger træffe sig, at det ene Parti kunde saa 14 Medlemmer og det an-